

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 20.6.2024 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen:

Hakija: Rupert Exploration Finland Oy
Alueen nimi: Heinälamminvuoma
Lupatunnus: ML2011:0033
Alueen sijainti ja koko: Sodankylä, 8389,07 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kotisivulla osoitteessa: <https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan verkkosivuilla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Maria Alapuranen puh. 0295 052 213

Kuulutettu 20.6.2024

Pidetään nähtävänä 29.7.2024 asti.

LIITTEET

Liite 1: Lupakartta malminetsintäalueesta

Rupert Exploration Finland Oy
Toivonniementie 1
99600 Sodankylä

**PÄÄTÖS MALMINETSINTÄLUVAN VOIMASSAOLOAJAN JATKAMISESTA JA SITÄ KOSKEVA
MÄÄRÄYS TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA**

Hakija: Rupert Exploration Finland Oy
3142806-9
SUOMI

Yhteystiedot: Toivonniementie 1
99600 Sodankylä

Lisätietoja antaa:
Jukka Nieminen
jnieminen@rupertresources.com
+358 40 149 7535

Alueen nimi: Heinälamminvuoma
Alueen sijainti: Sodankylä

Jatkoaikahakemus on tullut vireille 19.2.2024. Kaivosviranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n, 61 §:n ja 169 §:n vaatimukset. Hakemuksen lupatunnus on ML2011:0033 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 19.2.2024.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla tavalla.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla jatkoaikaa Rupert Exploration Finland Oy:n malminetsintäluvalla nimeltä "Heinälamminvuoma" lupatunnuksella ML2011:0033.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintä lupapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain (621/2011) 51 §.

Malminetsintäluvalla nojalla luvan haltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintä lupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään kolme (3) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakija on hakenut malminetsintälupaa kaivoslain (621/2011) 34 §:n mukaisesti. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Kaivosviranomainen voi kuitenkin kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla antaa päätöksen täytäntöönpanomääräyksen perustellusta syystä hakijan pyynnöstä, jolloin luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta. Päätöksen lainvoimaisuus tulee tarkistaa luvassa mainitulta hallinto-oikeudelta valitusajan päättymisen jälkeen.

Rupert Exploration Finland Oy on 19.2.2024 hakenut päätöksen täytäntöönpanomääräystä kaivoslain 169 §:n mukaisesti ja perustellut hakemuksessaan täytäntöönpanomääräyksen tarpeen.

Tukes määrää kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla, että tämän lupapäätöksen lupamääräyksessä 1 kuvattuihin yksilöityihin toimenpiteisiin 1–3 voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Toimenpiteet olivat sallittuja myös aikaisemmin voimassa olleessa luvassa.

Tutkimustoimenpiteet (lupamääräys 1 kohdat 1–3) voidaan kuitenkin aloittaa vasta, kun malminetsintäluvan ML2011:0033 jatkoaikapäätöksessä määrätty vakuus on asetettu, ja muut edellytetyt velvoitteet on suoritettu. Vakuus asetetaan kaivoslain 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden suorittamista sekä 103 §:ssa tarkoitettun vahingon ja haitan korvaamista varten, sekä 169 §:ssä mainittujen niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Toimet on suoritettava tässä malminetsintäluvan jatkoaikapäätöksessä annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Luvanhaltija voi tämän lisäksi ryhtyä myös sellaisiin malminetsintätutkimuksiin, joihin ei kaivoslain (621/2011) 7 ja 9 §:n nojalla vaadita malminetsintälupaa.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että malminetsintätoita suorittava henkilöstö ja urakoitsijat ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 8389,07 ha
Alueen nimi: Heinälamminvuoma
Sijainti: Sodankylä

Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1). Lupa-alueesta on rajattu pois tiedossa olevat esteet. Malminetsintää ei saa suorittaa tällä luvalla, eikä jokamiehenoikeudella 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta, yksityistä pihapiiriä tai erityiseen tarkoitukseen otetuilla alueilla. Jokamiehenoikeuksiin kuuluvalla liikkumisella ei myöskään saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä muille ihmisille tai luonnolle.

Alueesta tarkemmin

Malminetsintäalue sijaitsee Sodankylän kunnassa. Alue sijaitsee erityisellä poronhoitoalueella. Alueille on 11.8.2017 myönnetty malminetsintälupa ML2011:0033 neljäksi (4) vuodeksi ja jatkolupa 11.6.2021 kolmeksi (3) vuodeksi.

Alueella ei ole Natura 2000-verkoston kohteita, perustettuja luonnonsuojelukohteita eikä valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita. Alueella sijaitsee kolme pohjavesialuetta.

Alueella sijaitsee Sokkapetäjänvaaran eli Rajalanvaaran alue, joka on Metsähallituksen omalla maankäyttöpäätöksellä suojeltu alue. Malminetsintälupa-alueella ei sijaitse suojeluohjelma-alueita tai valtakunnallisesti merkittäviä tai suojeltuja maisema-alueita.

Alueella on voimassa Pohjois-Lapin maakuntakaava, jossa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alue sijaitsee oikeusvaikutteisen Kelujärvi–Rajala osayleiskaavan alueella. Pääasialliset kaavamerkinnot ovat: maa- ja metsätalousvaltainen alue (M), maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU-1 ja MU-2) ja pohjavesialue (pv-2) ja suojeltujen tai silmälläpidettävien kasvien tai eläinten esiintymisalue (sl). Alueella ei ole asemakaavaa.

Otaksuma mineraaleista

Alueen geologiseen malmipotentialiin sekä hakijan suorittamiin tutkimuksiin ja tuloksiin perustuen hakija otaksuu alueella olevan seuraavia kaivosmineraaleja: kulta (Au), kupari (Cu) ja nikkelimalmia (Ni).

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimuskaivannot ja tutkimusojat

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehdyt aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on lisäksi tehtävä erityisellä poronhoitoalueella asianomaiselle Sattasniemen paliskunnalle. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa sallituilla menetelmillä (lupamääräys 1, menetelmät 1–3) ei synny kaivannaisjätettä. Malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintä-alueeseen kuuluvien **kiinteistöjen omistajille** (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §), ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on lisäksi tehtävä poronhoitolaissa säädetyllä erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulla alueella (*erityinen poronhoitoalue*) asianomaiselle Sat-tasniemen paliskunnalle.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- toimivaltaisen Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle,
- Metsähallitukselle
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä Museovirastolle tai Lapin maakuntamuseolle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2011:0033 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51 §, 67 §). Otettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, etteivät luvassa sallittavat malminetsintätoimet nykyisen aluerajauksen sisällä estä tai vaikeuta olennaisesti muita alueeseen kohdistuvia käyttötarpeita, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Tähän malminetsintälupaan **ML2011:0033** on määrätty lupakohtainen yksilöity **4000** euron suuruinen vakuus 11.6.2021 annetussa päätöksessä, eikä vakuuden nostamiselle ole olemassa perusteita. Olosuhteet ja asiaan vaikuttavat seikat ovat pysyneet vastaavina. Vakuus on asetettu pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitettun vahingon ja haitan korvaamista, 169 §:ssä mainittujen niiden edunmenetysten ja kustannusten

korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella, joka perustuu malminetsintäalueilla suoritetun valvontatyön kautta saatuihin havaintoihin. Valvontahavaintojen perusteella tyypillisimpien malminetsintäalueilla sattuvan vahingon suuruusluokka on linjassa tässä luvassa määrätyn vakuuden kanssa. Kaivosviranomainen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätynyt määrättyyn vakuuteen. Luvassa sallitut geofyysikaaliset- ja geokemialliset tutkimusmenetelmät tai maaperä- ja kallioperänäytteenotto tai tutkimusojat eivät aiheuta merkittävää vahinkoa ympäristölle tai luonnolle, kun tutkimustyö suoritetaan lupamääräyksiä noudattaen. Malminetsinnästä johtuvia tyypillisiä maanomistajalle aiheutuvia vahinkoja ovat lähinnä yksittäiset puustovahingot. Luvassa on kielletty luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien vahingoittaminen tai vaarantaminen. Mikäli alueella on sellaisia, niitä varten on annettu tarkat rajoitukset. Lähtökohtaisesti luvanhaltijan urakoitsijoilla on erillinen vastuuvakuutus tutkimustoimissa aiheutuneita ennakoimattomia vahinkoja varten. Kaivosviranomainen harkitsee luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä, onko vakuuden suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen pohja- ja pintavesioloja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitettulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaus-toimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2. luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Malminetsintäluvan haltijan on kairauksen päätyttyä tulpattava kairareitit teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 metrin pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärillisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnisteet ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintäalueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät on kirjattu lupamääräykseen 1. Sallituilla malminetsintämenetelmillä ei vaikeuteta oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista, ei aiheuteta olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle eikä merkittävää maisemallista haittaa. Sallituilla tutkimustoimilla ei myöskään aiheuteta merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta, kun tutkimukset suoritetaan päätöksessä sallituilla menetelmillä sallittuina ajankohtina.

Tällä malminetsintäluvalla ei ole tarkoituksena tehdä koelouhintaa taikka laajuudeltaan tai vaikutuksiltaan sitä vastaavia toimenpiteitä, eikä toimintaa myöskään ole suunniteltu asema-kaava-alueelle. Sallittujen, kohteella hetkellisesti suoritettavien tutkimustoimien ei voida myöskään katsoa häiritsevän merkittävästi Suomen pesimälintuja, jotka ovat suurelta osin luonnonsuojelulailta rauhoitettuja. Suomessa seurataan lajien uhanalaisuutta, ja lajien uhanalaisuustilanteen voi tarkastaa Punaisen kirjan verkkopalvelussa (YM & SYKE, 2019), joka löytyy osoitteesta <https://punainenkirja.laji.fi>. Kirjassa on mainittu myös aina uhanalaisuuteen johtaneet syyt ja uhkatekijät tulevaisuudessa. Tässä luvassa sallittuja malminetsintämenetelmiä ei mainita kirjassa syiksi tai tulevaisuuden uhkatekijöiksi.

Alue sijoittuu pieneltä osin pohjoisosastaan Metsähallituksen ja luontojärjestöjen sopimaan dialogialueeseen Sokkapetäjänvaara eli Rajalanvaara. Suojelumetsissä ei kahden välisen sopimuksen nojalla tehdä metsätaloudellisia ja metsänhoidollisia toimenpiteitä. Tutkimusojien kaivua alueella ei suositella ja kyseisellä alueella tutkimustoiminnan on oltava varovaista.

Malminetsintäalueelle sijoittuvat Pikku-Välimaan (12758270), Naattuankankaan (12758180) ja Rajalan (12758118) pohjavesialueet. Pohjavesialueiden luokituksessa Rajala kuuluu luokkaan muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue (2) ja Pikku-Välimaa ja Naattuankangas luokkaan muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (2E). Pohjavesialueella ei saa suorittaa tutkimusojien kaivuuta eikä säilyttää pohjavedelle haitallisia aineita. Mahdollisten sosiaalitulojen jätevesiä ei saa päästää pohjavesialueiden maaperään. Jätevesien (myös puhdistettujen) imeyttäminen maaperään on pohjavesialueella kielletty.

Luvansaajan on huolehdittava tutkimustoiminnassaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin. Tutkimuskairauksissa merkittävästi kertyvä kairaussoija ja kivimurska tulee kerätä pois maastosta.

Alueelta tunnetaan myös metsälain 10 §:ssä ja vesilain 2 luvun 11 §:ssä mainittuja kohteita: lähteitä, puron- ja noronvarsimetsiä. Tämä tulee huomioida siten, ettei tutkimustoiminnalla ole heikentäviä vaikutuksia ko. luontokohteisiin ja lajien elinympäristöihin. Luonnontilaisten tai luonnontilaisten kaltaisten lähteiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Pienvedet, lähteet ja norot on huomioitava tutkimustoiminnassa riittävällä suojavyöhykkeellä. Vaikka metsälakia sovelletaan metsän hoitamiseen ja käyttämiseen metsätalousmaaksi luettavilla alueilla, tutkimuksia suunniteltaessa myös edellä mainitut kohteet tulee huomioida suoritettaessa tutkimustoimia.

Tutkimustoiminnassa on huomioitava mahdolliset luonnonsuojelulain (9/2023) 65 §:n mukaiset tiukasti suojeltuihin luontotyypppeihin kuuluvat ”Serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot” kohteet.

Jos lupa-alueella esiintyy kyseisiä kohteita tutkimusojat- tai kuopat eivät ole sallittuja kyseisillä kohteilla ja lisäksi tutkimuskairaukset on suoritettava talvella, kun maankamara on jäässä ja sitä suojaa lumipeite. Lisäksi kairauksessa kertyvä soija on kerättävä pois maastosta. Edellä mainituin ja tässä luvassa sallituin tutkimusmenetelmin lupaehtoja noudattamalla varovaisuusperiaate huomioiden voidaan todeta, ettei uhanalaisiin luontotyypeihin kohdistu heikentäviä tai hävittäviä vaikutuksia. Kyseisten kohteiden esiintymisen voi tarkistaa SYKE:n paikkatietoaineistoista (<https://ckan.ymparisto.fi/dataset/serpentiinikalliot-ja-kivikot>) tai Lapin ELY-keskukselta.

Lupa-alueella saattaa olla luonnontilaisia suoalueita, mahdollisesti uhanalaisia lettotyyppejä. Lupamääräyksen 1 kohdassa 3 on sallittu myös 3 tutkimuskaivannot ja tutkimusojat, mutta suoluonto- tai uhanalaisilla luontotyypeillä ei sallita tutkimuskaivantoja tai tutkimusojia. Mahdolliset kallioperäkairaukset on suoritettava suoalueilla ainoastaan lumipeitteisenä aikana maaperän ollessa roudassa, jolloin vaikutukset luontotyypeihin eivät ole merkittäviä. Tässä luvassa sallitut malminetsintämenetelmät eivät ole uhkatekijä tai ollut uhanalaistumisen syy luontotyypeille.

Lupa-alueella on rauhoitettujen ja uhanlaisten kasvilajien esiintymiä (luontodirektiivi (92/43/ETY) liite IV(b), ja LsL 9/2023 74 §:n), sekä havaintoja kansallisesti rauhoitetuista kasvilajeja (EU luontodirektiivi liite II). Tämä tulee huomioida tutkimustoiminnassa siten, ettei toiminta vahingoita tai vaaranna niiden esiintymiä. Rauhoitetun ja luontodirektiivin liitteen IV (b) tiukasti suojellun kasvilajin esiintymiin tulee jättää noin 30 m suojavyöhyke ja muihin rauhoitettuihin lajeihin noin 20 m suojavyöhyke. Maastotöiden suunnittelua varten lajien esiintymispaikat voi tarkistaa Lajitietokeskuksen avoimesta Laji.fi -palvelusta (<https://laji.fi/>). Mahdollisen esiintymän laajuuden voi tarkistaa Lapin ELY-keskukselta.

Alueella esiintyy silmällä pidettävien (louhennahka, pohjanhuurresammal, sirohuurresammal, sopulinsuikerosammalen, suopunakämmekän, sinilimijäkälän ja anturanahkajäkälän). Vaikka silmälläpidettävien lajien turvaaminen on vapaaehtoista, eikä silmälläpidettävät lajit täytä varsinaisen uhanalaisuuden kriteerejä, silmälläpidettävien lajien esiintymien vahingoittamista tulee välttää tutkimuksissa.

Alueelta tunnetaan havaintoja saukosta. Saukko on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (a) laji. Saukko on luokiteltu valtakunnallisesti elinvoimaiseksi (LC). Luonnonsuojelulain ja luontodirektiivin mukaan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (LSL 78 §). Tutkimustoiminta on suoritettava siten, ettei tapahdu lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Malminetsintälupa-alueella on suuren petolinnun pesäreviiri. Mikäli pesän todetaan olevan käytössä, petolinnun tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana **15.2–31.7 välisenä aikana** (1100 metrin säteinen ympyrä pesintäpaikan ympärillä), tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisesti rauhoitettujen yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty.

Lupa-alueelta tunnetaan kolme arkeologista kulttuuriperintökohdetta (Saittajoki 1, 1000038834; Saittajoki 2, 1000038835; Saittajoki 3, 1000038836). Vaikka kohteet eivät ole muinaismuistolain mukaisia rauhoitettuja muinaisjäännoiksiä, tulee ne huomioida lupa-alueen tutkimustöiden ja reittien suunnittelussa. Lisätietoja saa museon lausunnon mainituilta yhteyshenkilöiltä.

Alueeseen kohdistuu maastoliikennelain mukainen moottorikelkkareitti/-ura. Malminetsintä ei saa aiheuttaa vaaraa, haittaa tai vahinkoa moottorikelkkareitin käytölle ja kunnolle.

Lisätietoja kohteen tilanteesta saa Lapin ELY-keskuksen lausunnossa (Liite 4), Metsähallituksen lausunnossa (Liite 5) ja Lapin maakuntamuseon lausunnossa (Liite 6) mainitulta yhteyshenkilöltä tai Tukesilta. Rauhoitusmääräyksistä poikkeamista koskevissa asioissa toimivaltainen lupaviranomainen on Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle ja Lapin maakuntamuseolle. Lähtökohtaisesti luvanhaltijalla ei ole kaivoslaissa asetettua yleistä inventointivelvollisuutta kasvillisuus- tai luontokartoituksille varovaisuusperiaate huomioiden, eikä sellaista edellytetä muiltakaan samankaltaisia vaikutuksia aiheuttavilta maankäyttömuodoilta suojelualueiden ulkopuolella.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkopaikkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäänyt. Lisäksi tulee huomioida Metsähallituksen lausunnossa (Liite 5) esitetyt seikat Metsähallituksen metsätieverkostoon liittyen. Tutkimusmontut ja kuopat tulee merkitä huomiokepein sekä luiskata loiva reunaisiksi päistään niiden ollessa auki ja sisältävän putoamisvaaran. Tutkimusten päätyttyä tutkimusmontut, -kuopat ja -ojat on täytettävä ja maisemoitava.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään. Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Alueella on ollut voimassa kaivoslain (621/2011) mukainen malminetsintälupa ML2011:0033 seitsemän (7) vuotta. Tämä päätös jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa kolme (3) vuotta (*lupavuodet kahdeksan (8), yhdeksän (9) ja kymmenen (10)*). Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **40 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajalta. Malminetsintäalueesta lasketaan kokonaispinta-ala, ja jokaisen kiinteistön tai muiden rekisteriyksiköiden osalta pinta-ala vähintään 0,1 hehtaarin tarkkuudella.

Malminetsintäkorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana.

Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Mikäli hakija pienentää tai muuttaa tässä päätöksessä määrättyä malminetsintäaluetta muutoshakemuksella, määräytyy uusi malminetsintäkorvaus maanomistajalle seuraavasta tämän lupapäätöksen maksupäivästä alkaen muutospäätöksessä määrättävän pinta-alan mukaan.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta, 51 § 67 § ja 69:ään, joissa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta ja muuttamisesta sekä 152.1 §:ään, jossa säädetään kaivosviranomaisen oikeudesta saada kaivoslain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot niiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

12. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella

Alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen. Malminetsintätutkimukset on sovitettava alueella toimivan paliskunnan kanssa siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava Sattasniemen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta, sekä muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista. Malminetsintäluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaita ja käytettävä valmiita veräjiä kulkemiseen.

Perustelut: Edellä mainituilla toimenpiteillä ehkäistään malminetsinnästä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain (621/2011) 51 §:ään.

Hakemuksen käsittely

Jatkoaikahakemus: Rupert Exploration Finland Oy	19.2.2024
Täytäntöönpanohakemus: Rupert Exploration Finland Oy	19.2.2024
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	7.5.2024
Lausuntopyynnöt: Tukes	7.5.2024
Jatkoaikapäätös: Tukes	20.6.2024

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta sekä täytäntöönpanohakemuksesta 7.5.2024 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Sodankylän kunnan ilmoituskanavilla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 13.6.2024saakka.

Asianosaisia maanomistajia on tiedotettu hakemuksesta kirjeitse sekä lehti-ilmoituksella Lapin Kansassa 7.5.2024.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 13.6.2024. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta ja täytäntöönpanohakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Sodankylän kunnalle** 7.5.2024. Sodankylän kunta ei ole antanut lausuntoa.
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin ELY-keskukselle** 7.5.2024. Lapin ELY –keskus on antanut lausunnon 13.6.2024 (liite 4).
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Metsähallitukselle** 7.5.2024. Metsähallitus on antanut lausunnon 17.6.2024 (liite 5).
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin maakuntamuseolle** 7.5.2024. Lapin maakuntamuseolle on antanut lausunnon 22.5.2024 (liite 6).
- 5) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Sattasniemen paliskunnalle** 7.5.2024. Sattasniemen paliskunta on antanut lausunnon 10.6.2024 (liite 7).

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei esitetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksiin.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia (9/2023), ympäristönsuojelulakia (527/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia (592/1991), ydinenergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995) ja patoturvallisuuslakia (494/2009). Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitettulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitettun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Mikäli malminetsintäalue rajautuu alueeseen, jolla liikkumista on rajoitettu (esim. luonnonsuojelualue), malminetsintäalueen rajan ulkopuolella tarvitaan alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen suostumus.

Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa. Alueen koskemattomuuteen, joka liittyy alueen suojelutavoitteisiin, on säilytettävä. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on (621/2011) 67 §:n mukaan päätettävä, että malminetsintälupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintälupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain (621/2011, sekä 505/2023) 61 §, 61a § sekä 61 b §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- Rupert Exploration Finland Oy:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä

- Sodankylän kunnalle,
- Lapin ELY-keskukselle,
- Metsähallitukselle,
- Lapin maakuntamuseolle tiedoksi,
- Sattasniemen paliskunnalle,
- niille, jotka ovat jäljennöstä erikseen pyytäneet

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu

- maanomistajille (kirjeitse)
- asianosaisille, joita asia erityisesti koskee
- niille, jotka ilmoitusta ovat erikseen pyytäneet

Lupaviranomainen on tiedottanut annetusta päätöksestä Lapin Kansa -sanomalehdessä 24.6.2024.

Tukes toimittaa Maanmittauslaitokselle malminetsintäluvasta tiedot merkittäväksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **3950 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (808/2019, 13 §). Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Maria Alapuranen puh. 0295 052 213

Asian on esitellyt ylitarkastaja Maria Alapuranen ratkaissut johtava asiantuntija Ilkka Keskitalo.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2011:0033 lupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Lapin ELY-keskuksen lausunto
Liite 5	Metsähallituksen lausunto
Liite 6	Lapin maakuntamuseon lausunto
Liite 7	Sattasniemen paliskunnan lausunto

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitetusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 270 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Torikatu 34–90, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

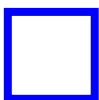
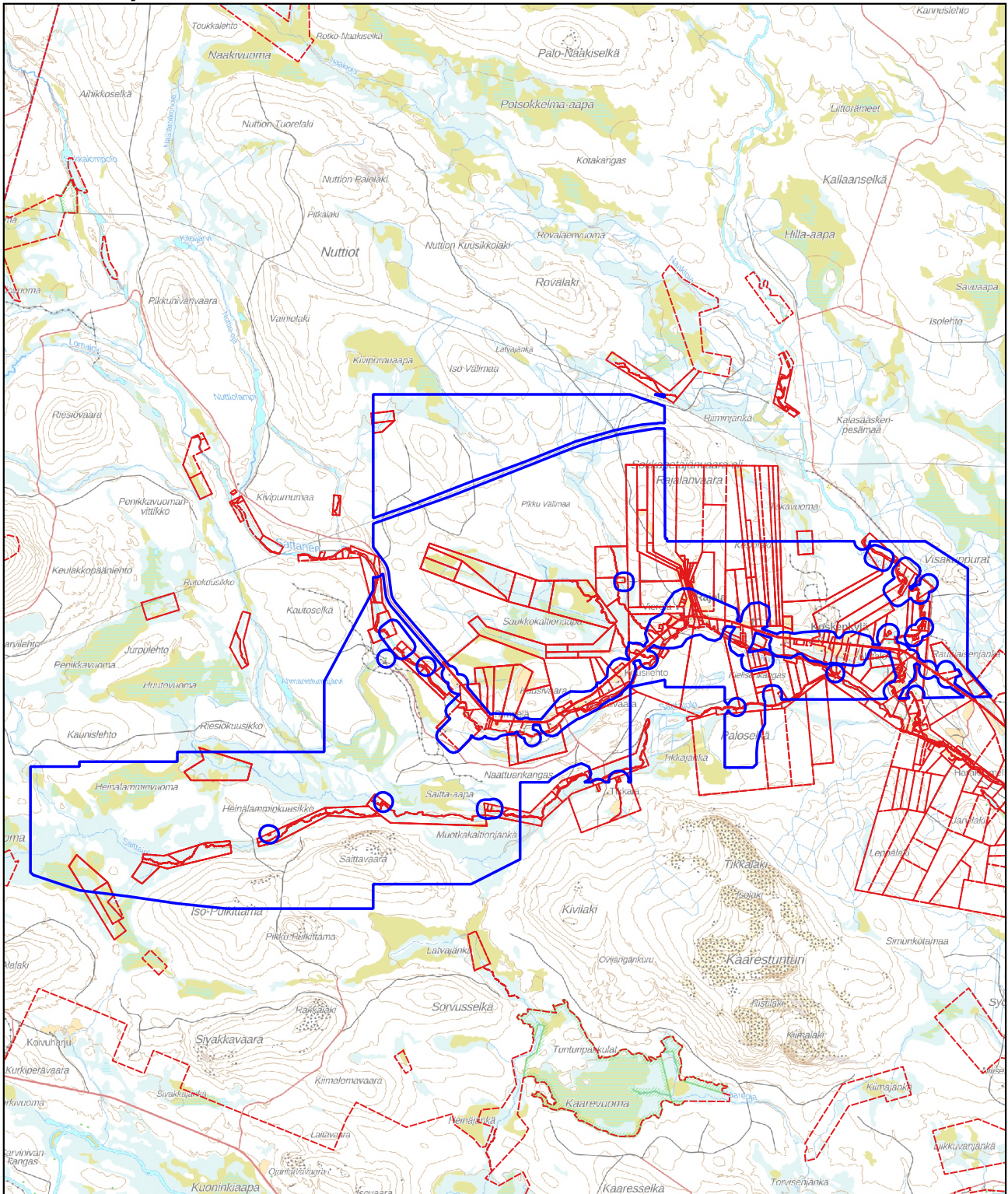
puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kartta malminetsintäluvhakemusalueesta
Mittakaava ohjeellinen

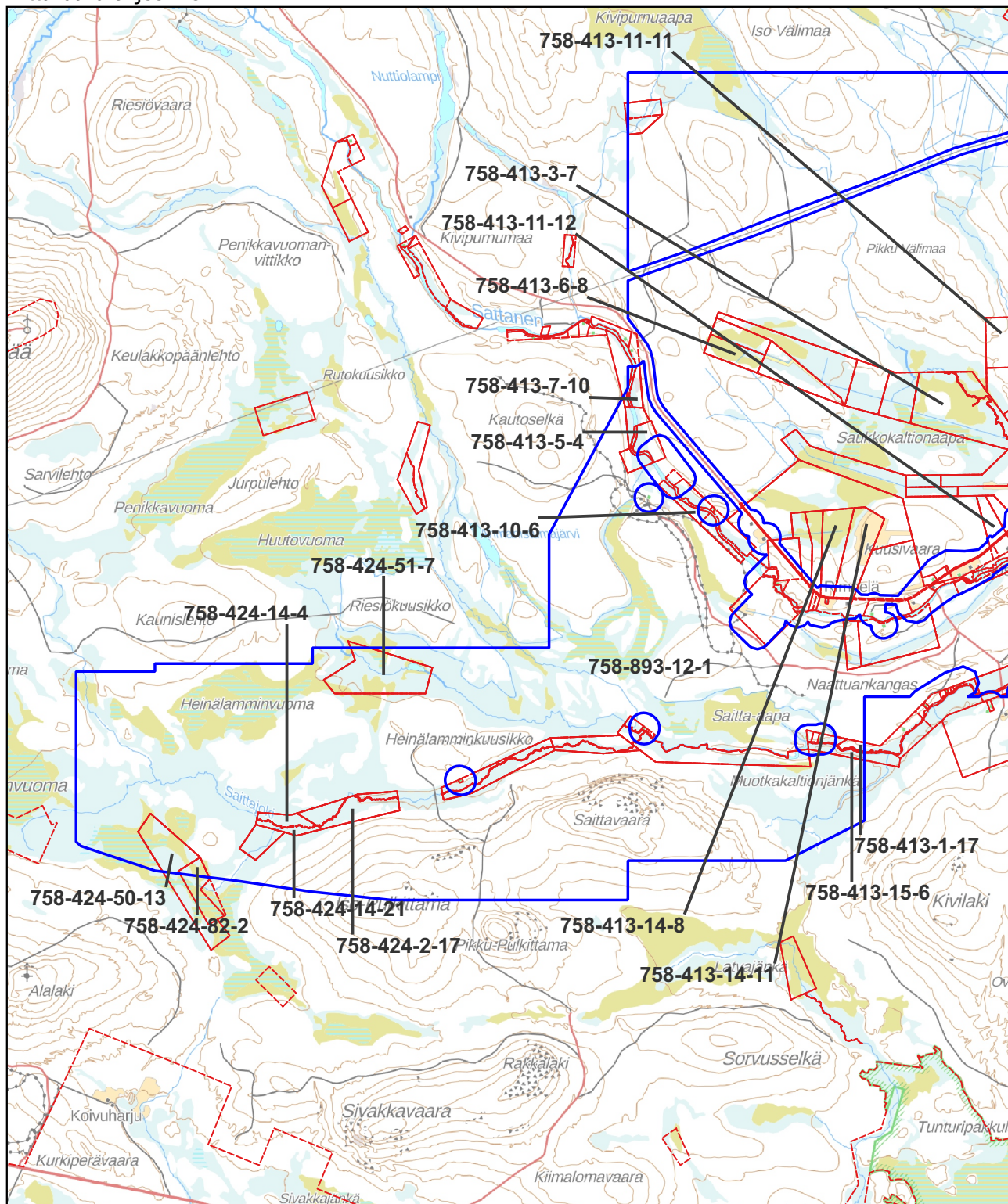
Malminetsintäluvhakemusalue

Kiinteistörajat

Mittakaava 1:120 000
Rupert Exploration Finland Oy
Heinälamminvuoma
ML2011:0033

Kartta malminetsintäluapa-alueesta
Mittakaava ohjeellinen

 Malminetsintäluapa-alue

 Kiinteistörajat

Mittakaava 1:75 000
Rupert Exploration Finland Oy
Heinälamminkuusi
ML2011:0033

Kiinteistötunnus	Pinta-ala (ha)
758-413-8-19	6,14
758-413-6-25	7,38
758-413-6-22	22,16
758-424-24-24	22,81
758-413-5-9	190,39
758-424-876-1	2,37
758-413-15-6	4,44
758-424-14-21	5,97
758-413-8-24	63,48
758-413-6-24	52,27
758-413-2-6	27,74
758-413-3-7	131,58
758-413-5-12	0,36
758-413-6-31	1,63
758-413-6-29	31,18
758-413-2-9	76,45
758-413-9-20	22,72
758-413-5-6	1,35
758-413-3-6	55,03
758-413-876-5	0,53
758-413-9-5	0,79
758-413-876-1	20,05
758-413-11-1	46,33
758-413-8-20	80,01
758-413-7-13	57,57
758-413-9-16	9,11
758-413-9-9	29,74
758-413-876-4	1,47
758-413-11-2	47,70
758-413-7-11	111,20
758-413-7-17	60,44
758-413-876-3	0,75
758-413-6-26	44,66
758-413-11-12	36,82
758-413-1-15	5,15
758-413-5-4	6,77
758-413-5-2	1,16
758-413-1-45	13,65

758-413-1-47	12,78
758-413-1-32	24,65
758-413-1-35	6,86
758-413-1-36	7,59
758-413-1-34	19,30
758-413-1-44	10,75
758-413-6-28	0,23
758-413-2-13	19,37
758-413-6-8	18,23
758-413-10-5	51,24
758-413-2-25	10,54
758-413-2-23	1,61
758-413-9-11	46,84
758-413-10-10	2,05
758-413-2-15	27,59
758-413-9-24	5,86
758-413-9-32	1,67
758-413-9-15	1,43
758-413-20-0	26,64
758-413-2-21	9,46
758-413-2-16	3,17
758-413-9-30	7,39
758-413-17-0	77,27
758-413-1-43	0,64
758-413-878-1	9,39
758-413-15-3	0,89
758-413-2-1	0,71
758-413-10-11	38,95
758-413-9-29	0,65
758-413-11-4	6,61
758-413-10-7	16,41
758-413-9-18	23,95
758-413-2-3	0,58
758-413-1-3	10,76
758-413-4-12	147,32
758-413-2-24	1,15
758-413-14-11	34,09
758-413-7-12	6,21
758-413-8-23	4,50
758-413-9-10	15,64

758-413-6-27	0,69
758-413-2-22	2,30
758-413-2-18	0,21
758-413-2-17	0,38
758-413-1-17	3,32
758-413-12-3	122,30
758-424-2-17	33,33
758-413-16-2	109,87
758-424-14-4	8,71
758-413-7-10	6,22
758-424-82-2	5,09
758-424-50-13	28,53
758-424-51-7	75,37
758-413-10-6	3,55

Pinta-ala yhteensä: **8389,07 ha**

758-413-14-13	19,52
758-413-14-12	22,32
758-416-42-27	1,57
758-413-1-9	5,36
758-413-14-8	28,48
758-413-9-26	1,82
758-413-11-11	25,05
758-413-1-46	1,31
758-413-2-19	2,35
758-413-1-37	0,45
758-413-9-12	4,74
758-413-8-6	1,72
758-424-50-3	12,81
758-893-12-1	5851,34

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 7.5.2024

Malminetsintälupahakemus ML2011:0033, Heinälamminvuoma, Rupert Exploration Finland Oy, Sodankylä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) lausuntoa Rupert Exploration Finland Oy:n malminetsintälupahakemuksesta, lupanumero ML2011:0033, Heinälamminvuoma. TUKES on pyytänyt ELY-keskuksen lausuntoa siitä, onko kohteella mahdollista jatkaa tehokasta malminetsintää hakemuksen mukaisilla tutkimusmenetelmillä ilman että niistä on kaivoslain (621/2011) 11 §:n mukaisesti 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, 2) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, 3) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, 4) merkittävää maisemallista haittaa. Lisäksi TUKES pyytää lausuntoa siitä, onko alueella kaivoslain 9 § kolmannen momentin mukaisia liikennealueita. Lausuntoa on pyydetty 13.6.2024 mennessä.

Haetun malminetsintäalueen pinta-ala on 8389,07 ha ja se kohdistuu Sodankylän kunnan länsiosiin. Hakija on arvioinut alueelta olevan mahdollista löytää kultaa, kuparia ja nikkeliä. Yhtiö hakee malminetsintäalueelle jatkoaikaa. Hakija hakee lisäksi luvan täytäntöpanoa muutoksenhausta huolimatta.

Suunniteltuihin tutkimusmenetelmiin kuuluvat moreeninäytteenotto, geologinen kartointus, geofysikaaliset mittaukset, kallioperäkairaus ja tutkimusojat. Kulkuvälineinä alueella käytetään autoja, maastoautoja, mönkijöitä, moottorikelkkoja ja telakuorma-autoja. Muuna kalustona käytetään geofysikaalista mittauskalustoa, alihankkijoiden kairauskoneita, reikämittauskalustoa sekä kenttätyöntekijöiden välineitä, kuten vasaraa, kuokkaa, lapiota ja kaivinkonetta.

Kenttätyöt ajoittuvat pääasiassa kesäajalle, noin kesä-marraskuulle. Geofysiikan mittauksia ja kairauksia voidaan tehdä myös talvisaikaan, erityisesti suoalueella. Tutkimusten määrästä ei esitetä arviota.

Lapin ELY-keskus lausuu seuraavaa

Natura 2000 -verkosto ja luonnonsuojelualueet

Haetulla malminetsintäalueella ei ole Natura 2000 -verkoston kohteita, perustettuja luonnonsuojelualueita tai valtioneuvoston hyväksymiä luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita. Malminetsintäalue ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, eikä sillä sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita tuuli- ja rantakerrostumia, moreenimuodostumia, kallioalueita ja kivikoita.

Pohjavesialueet, lähteet ja vesistöt

13.6.2024

Malminetsintäalueelle sijoittuvat pohjavesialueet Pikku-Välimaa (12758270), Naattuankangas (12758180) ja Rajala (12758118). Pohjavesialueiden luokituksessa Rajala kuuluu luokkaan muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue (2) ja Pikku-Välimaa ja Naattuankangas luokkaan muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (2E). Hakemuksen mukaan pohjavesialueet huomioidaan toiminnassa. Hakemuksesta ei kuitenkaan ilmene tarkemmin, miten alueet on tarkoitus huomioida.

Kaikessa toiminnassa tulee pohjavesialueella olla huolellinen, jotta toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiellon (YSL 527/2014 17 §) tai vesilain (mm. VL 587/2011 3 luku 2 §) vastaisia vaikutuksia. Tutkimusojien kaivuuta ei tule pohjaesialueella tehdä. Pohjavedenpinta varsinkin muodostuman reunaosissa on yleensä lähempänä maanpintaa, joten on olemassa vaara, että esimerkiksi kaivun yhteydessä vettä johtavat kerrokset kaivetaan auki. Tällöin saattaa aiheutua pohjavesiesiintymän antoisuutta alentavaa pohjaveden purkautumista tai pintavesien imeytymistä pohjavesiesiintymään, mikä saattaa aiheuttaa pohjaveden laadun heikkenemistä tai määrän vähenemistä.

Pohjavesialueella ei tule säilyttää tai tankata työkoneita eikä varastoida pohjavedelle haitallisia aineita (esim. poltto- ja voiteluaineet). Maaperään ei saa tulla mitään öljypäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Kairauksissa tai muissa vastaavissa toimenpiteissä mahdollisesti käytettävät vedet johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueelle sijoitetaan väliaikaisia sosiaalituloja, tulee mahdolliset jätevedet johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle käsiteltäväksi tai vaihtoehtoisesti umpisäiliöön. Jätevesien (myös puhdistettujen) imeyttäminen maaperään on pohjavesialueella kielletty.

Mikäli kairauspaikoilla esiintyy ylivuotoa, tulee huolehtia siitä, että kairareivät tulpataan ylivuodon ja pohjaveden purkautumisen estämiseksi. Maastoon ei tule myöskään jättää kairaussoijaa. Lapin ELY-keskus muistuttaa, että vaikka toiminnasta ei ennalta arvioiden haittoja aiheutuisikaan, on toiminnanharjoittajalla aina vesilain mukainen vastuu pohjavedelle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Toiminnassa tulee huomioida myös mahdolliset yksityiset talousvesikaivot. Mikäli alueella tehdään kaivu- ja syväkairaustoimenpiteitä, ainakin 500 metrin etäisyydellä käytössä olevat talousvesikaivot olisi syytä ottaa tarkkailuun (vedenpinnan korkeus ja laatu). ELY-keskus muistuttaa, että vesilain mukainen vastuu koskee myös yksityisiä talousvesikaivoja.

Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella malminetsintäalueella sijaitsee useita lähteitä. Luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilain (587/2011) kielletty (VL 2. luku 11 §), ellei siihen ole saatu aluehallintoviraston lupaa. Lähteisiin tulee jättää riittävä suojaetäisyys, vähintään 30 metriä lähteikön reunasta ja etäisyyden määrittelyssä tulee huomioida, ettei lähteen luonnontila vaarannu. Esimerkiksi kaivutoimenpiteet lähteikön läheisyydessä voivat aiheuttaa muutoksia pohjaveden virtausolosuhteissa ja siten myös lähteikön kautta purkautuvan pohjaveden määrässä. Suojaetäisyys riippuu maastonmuodoista, lähteen koosta ja tilasta. Lähtökohtana toiminnassa on, ettei siitä saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Lähteen suojavaikokkeella ei tule tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Mikäli kairauspaikoilla esiintyy ylivuotoa, tulee huolehtia siitä, että kairareivät tulpataan ylivuodon ja

pohjaveden purkautumisen estämiseksi. Työn teettäjällä on vastuu pohjavedelle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Vesistöihin tulisi maahan kajoavassa toiminnassa jättää riittävät suojavyöhykkeet, ettei maa-aineksia tai kairaussoijaa kulkeudu vesistöihin. Ojitetuilla on syytä toimia siten, että kiintoainetta tai poraussoijaa ei pääse oja myöten kulkeutumaan vesistöihin.

Puron uoman luonnontilan säilymisen vaarantaminen on luvanvaraista (VL 3. luku 2 §). Tämä tulee huomioida purojen ylityksissä.

Suojellut ja uhanalaiset luontotyypit

Alueen pohjoisosaan sijoittuu mahdollinen serpentiiniluontotyyppien alue. Luonnonsuojelulain 65 §:n määritelmän mukaan serpentiinikallioiksi, -kivikoiksi ja -soraikoiksi katsotaan serpentiinittistä tai muusta ultraemäksisestä kivilajista muodostuvien kallio-, kivikko- tai -soraikkoesiintymien maanpäälliset osat, joilla esiintyy serpentiinikasvilajistoa. Tarkempi lista serpentiinilajistosta on luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 5 §:ssä. Kyseiset luontotyypit ovat tiukasti suojeltuja, eikä niitä saa hävittää eikä heikentää. Serpentiiniluontotyyppijä koskeva tiukasti suojellun luontotyyppin heikennyskielto on voimassa suoraan lain nojalla, eikä suojelu edellytä erillistä viranomaispäätöstä.

Hallituksen esityksessä luonnonsuojelulaiksi (HE 76/2022 vp) on todettu, että ”luontotyyppin heikentämisellä tarkoitetaan kyseisen esiintymän ominaispiirteiden tai luontotyyppin toiminnan kannalta keskeisen eliölajiston vähentämistä, ja hävittämisellä esiintymän tuhoamista tai sen ominaispiirteiden ja keskeisen eliölajiston poistamista kokonaan”. Luonnonsuojeluasetuksen listassa mainitut lajit ovat luontotyyppin keskeistä lajistoa. Monet listan lajit ovat pienikokoisia, vaikeasti tunnistettavia ja muodostavat pienialaisia kasvustoja mosaiikkimaisen luontotyyppin alueella. Luonnonsuojelulaissa kielletty seuraus voi tästä syystä syntyä verrattain pienialaisestakin maahan tai kallioperään kajoamisesta tai kesäaikaisesta maastoliikenteestä, mikäli se kohdistuu luontotyyppille keskeisen lajin kasvupaikkaan. Edellä mainitut toimet voivat olla mahdollisia vain, mikäli ne suunnitellaan yksityiskohtaisesti yhteistyössä luonnonsuojeluviranomaisten kanssa. Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella ELY-keskus ei pysty sulkemaan pois luontotyyppin heikentymistä (LSL 65 §, 66 §).

Suomen ympäristökeskus (Syke) on laatinut serpentiinikallioiden tietoaineiston, joka on julkaistu avoimesti ladattavaksi. Aineisto löytyy sivustolta:

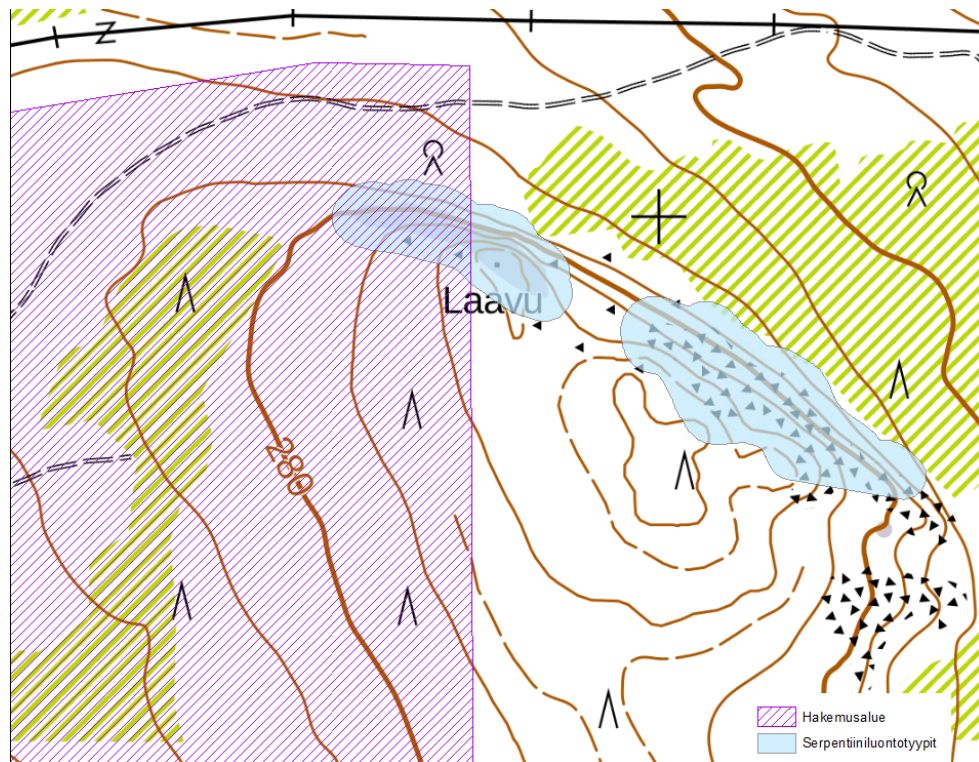
<https://www.syke.fi/fi->

[FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot/Ladattavat_paikkatietoaineistot#S](https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot/Ladattavat_paikkatietoaineistot#S) (Serpentiinikalliot ja -kivikot). Syken serpentiinianeistossa esitetään tällä hetkellä tiedossa olevat serpentiinikallio-, -kivikko ja -soraikkoesiintymät sekä niistä laaditut kuvaukset lajistotietoi-neen. Aineistoa päivitetään inventointien edetessä ja tietojen tarkentuessa.

Hakemusaluetta ei ole toistaiseksi kartoitettu tarkasti luontotyyppin osalta, joten Syken paikkatietoaineisto alueelta ei ole tarkka. Luontotyyppin hävittäminen ja heikentäminen on kuitenkin kielletty riippumatta siitä, onko esiintymä merkitty Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään paikkatietoaineistoon. Lähtökohtaisesti toiminnanharjoittajalla itsellään on vastuu olla selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista.

Uuden luonnonsuojelulain johdosta ELY-keskus kartoittaa serpentiiniluontotyyppijä maastokaudella 2024, joten tietoja alueen luontotyypeistä voi tiedustella myös ELY-

keskukselta maastokauden 2024 jälkeen. Kuvassa 1 on esitetty Syken aineiston mahdollinen serpentiinikohte. ELY-keskus katsoo, että varovaisuusperiaatteen nojalla mahdollista heikentymistä aiheuttavista toimenpiteistä tulee pidättäytyä potentiaalisilla serpentiinikohteilla, kunnes ne on kartoitettu tarkemmin. Näin voidaan välttää luonnonsuojelulain vastaiset seuraukset. Tarkempia tietoja saa ELY-keskukselta

Kuva 1. Mahdollinen serpentiiniluontotyyppien alue hakemusalueen pohjoisosassa.

Lupahakemusalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppiä. Malminetsintäalueen Sattasen ja Rajalantien väliseltä alueelta on kuitenkin havaintoja kalkkivaikutteisista kivilajiesiintymistä, eikä alueen kalkkikalliokohteita ole inventoitu. Myös malminetsintäalueella voi esiintyä suojeltua kalkkikallioluontotyyppiä. ELY-keskuksessa ei kuitenkaan toistaiseksi ole vireillä suojeltujen luontotyyppien rajoituksia lupahakemusalueelta.

ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että kaivoslain esitöissä (HE 273/2009 vp, s. 81) kalkkikalliot on mainittu esimerkkinä kaivoslain 11.2 §:n 4 kohdan harvinaisista tai arvokkaista luonnonesiintymistä, joita ei saa olennaisesti vahingoittaa.

Alueella on luonnontilaisia suoalueita, mahdollisesti lettoja. ELY-keskus suosittelee tutkimusojien ja -kuoppien sekä kesäaikaisen maastoliikenteen välttämistä kyseisillä alueilla.

Rauhoitetut, erityisesti suojeltavat ja uhanalaiset lajit

Ajantasaiset esiintymätiedot malminetsintäalueelta tulee tarkistaa ja huomioida tutkimussuunnitelmaa laadittaessa. Lajitietoa voi tarkastella ja ladata Suomen

lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston kautta. Suurin osa lajiaineistosta on suoraan kaikkien nähtävissä Laji.fi-sivustolla, mutta sensitiivisten lajien paikkatiedot on karkeistettu esim. 1 km tai 5 km ruudun tarkkuudelle tai joissain tapauksissa salattu kokonaan. Nämä käyttörajoitetut aineistot saa käyttöönsä kirjautumalla Laji.fi-sivustolle ja tekemällä aineistopyynnön tietyltä alueelta.

Maahan kajoavissa malminetsintätoimissa suojeltujen lajien esiintymät on rajattava malminetsintäalueen ulkopuolelle. Suojaetäisyyksien määrittelyssä tulee ottaa huomioon, että rauhoitettua lajia voi esiintyä pistemäistä esiintymäpaikkaa laajemmalla alueella.

Lupahakemusalueelta tunnetaan huomionarvoisten kasvi- ja sienilajien esiintymispaikkoja:

- [REDACTED] (luontodirektiivin liitteet IV ja II, rauhoitettu)
- [REDACTED] (luontodirektiivin liitteet IV ja II, rauhoitettu, uhanalainen (VU))
- [REDACTED] (luontodirektiivin liitteet IV ja II, rauhoitettu, uhanalainen (VU))
- [REDACTED] (rauhoitettu, uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, luontodirektiivin liite II)
- [REDACTED] (uhanalainen (VU))
- [REDACTED] (rauhoitettu, uhanalainen (VU))
- [REDACTED] (rauhoitettu, luontodirektiivin liite II)
- [REDACTED] (rauhoitettu, luontodirektiivin liite II, silmälläpidettävä)

Luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaiset lajit eli yhteisön tärkeänä pitämät kasvilajit edellyttävät tiukkaa suojelua (luonnonsuojelulaki 78 §). Lista lajeista löytyy luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteestä 7. Malminetsintäluvassa tulee varmistaa, ettei toiminnalla hävitetä tiukasti suojeltujen lajien esiintymiä. ELY-keskus katsoo, että liitteen IV kasvilajien suojavyöhykkeen tulee olla vähintään 30 metriä esiintymän reunasta lukien. Suojavyöhykkeellä ei saa tehdä maahan kajoavia tutkimuksia.

Luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitetun kasvin hävittäminen on luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan kielletty. Lista lajeista löytyy luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteestä 3 Malminetsintäluvassa tulee varmistaa, ettei toiminnalla hävitetä rauhoitettujen lajien esiintymiä. ELY-keskus katsoo, että rauhoitettujen kasvilajien suojavyöhykkeen tulee olla vähintään 20 metriä esiintymän reunasta lukien. Suojavyöhykkeellä ei saa tehdä maahan kajoavia tutkimuksia.

Alueelta tunnetaan myös silmälläpidettävien louhennahan, pohjanhuurresammalen, si-rohuurresammalen, sopulinsuikerosammalen, suopunakämmekän, sinilimijäkälän ja anturanahkajäkälän esiintymiä. Myös silmälläpidettävät lajit on syytä huomioida tutkimuksissa.

Kasvilajien lisäksi lupahakemusalueelta on havaintoja saukosta. Saukko on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (a) laji. Saukko on luokiteltu valtakunnallisesti elinvoimaiseksi (LC). Luonnonsuojelulain ja luontodirektiivin mukaan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (LSL 78 §). Lajille soveltuvat elinympäristöt ovat talvellakin sulana pysyvät virtavedet sekä vesistöjen rantavyöhykkeet. Saukko käyttää vesistöjen uomia lisäksi kulkureittinä. Kairaussoija ei saa päästä valumaan puroihin tai jokeen missään

tilanteessa, eikä muukaan koneellinen näytteenotto ja liikkuminen saa aiheuttaa kuorimitusta vesistöihin.

Tutkimuksissa tulee huomioida myös sellaiset lajiesiintymät, jotka tulevat ilmi tutkimusten ohessa tai yhtiön omissa kartoituksissa.

Muut turvallisuusnäkökohdat

Mikäli malminetsinnässä ilmenee öljyvahingon uhka, jota toiminnanharjoittaja ei saa itse torjuttua/hoidettua, tulee siitä tehdä välittömästi ilmoitus hätäkeskukseen.

Hakemusalueelle sijoittuu moottorikelkkareitti ja -ura, joihin on syytä jättää riittävä suojavyöhyke malminetsinnässä. Mikäli malminetsinnässä on tarvetta käyttää uraa tai reittejä liikkumiseen muulla kuin moottorikelkalla tai tehdä uralla tai reitillä tutkimuksia, tulee olla yhteydessä reitin/uran ylläpitäjään.

Veden ottaminen

ELY-keskus ei ole vesitalousasioissa lupaviranomainen vaan se toimii valtion valvontaviranomaisena ja ottaa muun muassa kantaa vesitaloushankkeiden luvanvaraisuuteen tai oikeuden tarpeeseen. Vesilain mukaisen luvan tai oikeuden tarvetta tarkastellaan aina paikka-/tapauskohtaisesti. Vesilain mukainen luvan-/oikeudentarve ratkaistaan lupamenettelyssä. Aluehallintovirasto lupaviranomaisena tai ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen vesilain valvontaviranomaisina eivät voi antaa yksittäisen hankkeen luvanvaraisuudesta sellaista ennakkotietoa, joka sitoisi lupaviranomaista lupamenettelyssä.

Ilmoitus veden ottamisesta: veden ottaminen vaatii vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:n mukaisesti pinta- ja pohjaveden ottamista koskevan ilmoituksen ELY –keskukselle, jos otettava vesimäärä ylittää 100 m³/vrk, eikä ottaminen edellytä vesilain 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan lupaa.

Oikeus ottaa vettä toisen alueelta: ELY-keskus kiinnittää huomiota vesilain 4 luvun säännöksiin, joiden mukaan, jos pinta- tai pohjavettä otetaan toisen alueelta muuhun kuin tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen käyttöön, saattaa olla tarpeen hakea aluehallintovirastolta oikeutta veden ottamiseen toisen alueelta (vesilaki 4 luku 3 § ja 4 §). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vedenkäyttö malminetsinnässä, esimerkiksi kairaus- tai lumetusvetenä, ei lähtökohtaisesti ole rinnastettavissa vesilaisissa tarkoitettuun tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen vedenkäyttöön.

ELY-keskus edellyttää, että kairausvedenottoa ei tehdä pienitilavuuksisista luonnonvesistöistä (vesilaki 2. luku 11 §, 3. luku 2 §).

13.6.2024

Maisemaan kohdistuvat vaikutukset

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esitetyt tutkimukset eivät todennäköisesti aiheuta kaivoslain 11 §:n 5 kohdassa tarkoitettua merkittävää maisemallista haittaa, mikäli tutkimukset toteutetaan hakemuksen mukaisesti ja lausunnossa esiin nostetut asiat huomioiden.

Liikennealueet

Väyläviraston paikkatietoaineistojen mukaan alueella ei ole kaivoslain 9 § neljännen momentin mukaisia liikennealueita.

Muuta

Malminetsintätoiminnan kairausjäljet, koemontut ja liikkumisen aiheuttamat jäljet malminetsintäalueella tulee saattaa mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan etsintätoiminnan päättyessä alueella. Kairauksen jälkeen tulee varmistaa, ettei kairanrei'istä nouse pohjavettä maanpinnalle. Tarvittaessa kairanreiät on tulpattava. Kairauksissa mahdollisesti maahan jätettävät maaputket on katkaistava läheltä maan pintaa.

Maastoliikennelain 5 §:n mukaan käytettäessä maastossa moottorikäyttöistä ajoneuvoa on vältettävä vahingon ja haitan aiheuttamista luonnolle ja muulle ympäristölle. Maastoajoneuvoilla liikkuminen tulee pääsääntöisesti tapahtua olemassa olevilla yksityisteillä, metsäteillä ja jäädytetyillä talviteillä. Moottoriajoneuvoilla liikkumista tulee välttää luonnontilaisilla soilla sulanmaan aikana. Maastoliikennelain 4 §:n mukaan maastoliikennelupaa ei tarvita malminetsintäalueella eikä 30 metrin etäisyydellä sen rajasta.

ELY-keskus suosittelee kairauksessa käytettävän myös pohjavesialueiden ulkopuolella suljettua veden kiertoa ja soijan talteenottoa.

ELY-keskus suosittelee, että maahan kajoavat toimenpiteet tehdään suoalueilla maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen.

Lapin ELY-keskus toteaa, että kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimuksen tekemiseksi on välttämätöntä.

Lausunto hakemuksesta täytäntöönpanemiseksi muutoksenhausta huolimatta

ELY-keskus toteaa lähtökohtana tulevan olla, että malminetsintäluvan mukaisiin toimenpiteisiin ei tule ryhtyä ennen kuin lupa on lainvoimainen (kaivoslaki 168 § 1 mom.).

Täytäntöönpanomääräyksen edellytyksenä on, että täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa (kaivoslaki 169 § 2 mom.). Täytäntöönpanomääräyksen nojalla voidaan sallia vain sellaiset toimenpiteet, joiden suorittamisen jälkeen olot on mahdollista palauttaa aiempaa vastaaviksi (HE 273/2009). Hakemuksesta ei käy ilmi vakuuden suuruus, joten ELY-keskus ei voi esittää näkemystä sen riittävyydestä.

13.6.2024

ELY-keskus katsoo, että malminetsintälupa-alueella on mahdollista aloittaa malminetsintätyöt täytöntöönpanomääräyksen nojalla ainoastaan mikäli, että ELY-keskuksen tässä lausunnossa lupamääräyksissä huomioitaviksi esittämät asiat on malminetsintäluvassa huomioitu. ELY-keskus kiinnittää erityistä huomiota luonnonsuojelulain 65 §:n tiukasti suojeltujen luontotyyppien huomioimiseen, koska kyseinen säännös on uusi, eikä sitä koskevia määräyksiä siten ole sisältynyt aiempaan lupaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Merkintä sähköisestä allekirjoituksesta on dokumentin viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maija Mäkelä ja ratkaissut luontoympäristöyksikön päällikkö Jari Pasanen.

Lisätietoja antaa Maija Mäkelä, puh +358 295 037 424, maija.makela@ely-keskus.fi

Tiedoksi

Rupert Exploration Finland Oy / jnieminen@rupertresources.com

Tämä asiakirja LAPELY/2245/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/2245/2017 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mäkelä Maija 13.06.2024 15:58

Ratkaisija Pasanen Jari 13.06.2024 13:33

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Molkoselkä Pasi Tapio	Telia Tunnistus	17.06.2024 14:24:08 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa
kirjaamo@metsa.fi

17.6.2024

MH 5548/2022

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 7.5.2024

Metsähallituksen lausunto malminetsintälupahakemuksesta ML2011:0033, Heinälamminvuoma, Rupert Exploration Finland Oy

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Metsähallitukselta kaivoslain 37 §:n nojalla lausuntoa Sodankylän kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintäluvan jatkohakemuksesta ML2011:0033, Heinälamminvuoma.

Hakemusalueen pinta-ala: 8389,07 ha

josta sijoittuu Metsähallituksen liiketoiminnan hallinnassa oleville kiinteistöille yhteensä **5864,52 ha** alalta, jakautuen kiinteistöittäin seuraavasti:

Sodankylän valtionmaa III (758-893-12-1) 5851,71 ha

Metsäpesonen (758-424-50-3) 12,81 ha

Tutkimusmenetelmät:

- *timanttikairaus*
- *moreeninäytteenotto*
- *tutkimusojien kaivu*
- *geofysikaaliset mittaukset*
- *geologinen kartoitus*

Tutkittavat mineraalit:

- *kulta (Au)*
- *nikkeli (Ni)*
- *kupari (Cu)*

Esitettyyn hakemukseen Metsähallitus lausuu mielipiteenään seuraavaa:

Yleistä

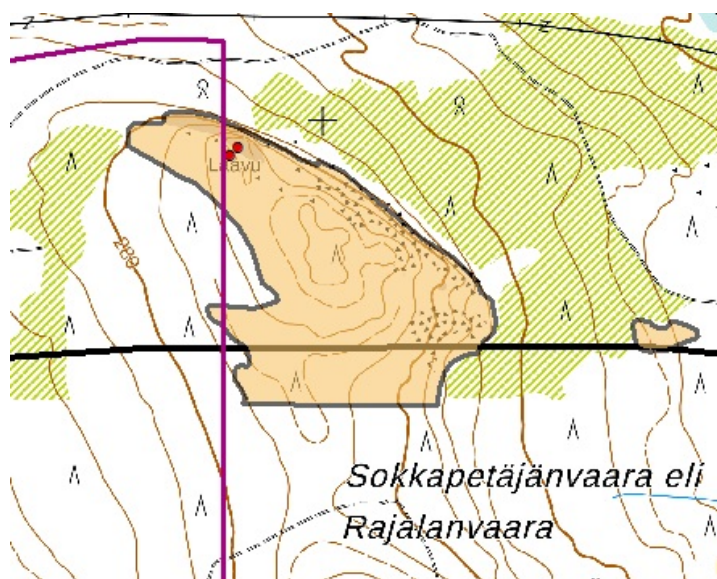
Tutkimustoiminnassa tulee huomioida alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy mm. Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-portaalin kautta ja Retkikartta.fi-palvelusta sekä Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä.

Luvansaajan tulee myös tunnistaa lupa-alueella olevat muut mahdolliset metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt, luonnonsuojelulain sekä muinaismuistolain määrittelemät kohteet ja ottaa ne huomioon tutkimustoiminnassa.

Malminetsinnän kannalta välttämätön maastoliikenne tulee tapahtua moottorikelkoilla, mönkijöillä ja tela-alustaisilla työkoneilla. Suoalueilla ja pehmeiköillä tulee noudattaa suurta varovaisuutta ja mahdollisesti suorittaa näillä kohteilla maastotyöt maan ollessa roudassa sekä välttää työskentelyä kelirikon aikana.

Dialogialue

Alue sijoittuu pieneltä osin pohjoisosastaan Metsähallituksen ja luontojärjestöjen sopimaan dialogialueeseen Sokkapetäjänvaara eli Rajalanvaara, joka on luokiteltu Metsähallituksen ja luontojärjestöjen välisessä dialogiprosessissa luokkaan E ja se on perustettu sopimuksen mukaisesti Metsähallituksen suojelumetsäksi. Metsähallitus voi tarvittaessa rajoittaa suojelumetsien muuta käyttöä vain siltä osin kuin se on maanomistajalle yleensä mahdollista. Suojelumetsissä ei tehdä metsätaloudellisia ja metsänhoidollisia toimenpiteitä; puunkorjuun talvitiet ovat mahdollisia, yksittäistapauksissa myös kesäaikainen tienteko voi olla mahdollista. Luonnonsuojelun sekä retkeily- ja luontomatkailukäytön edellyttämää rakentamista lukuun ottamatta rakentaminen on pääsääntöisesti kielletty.

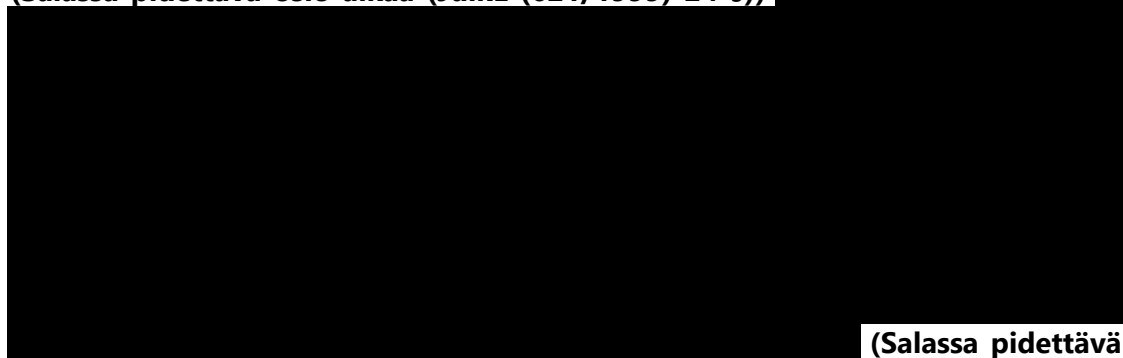
Malminetsintään liittyvä toiminta alueella tulee toteuttaa talviaikaan, ja maaperään kajoavia toimenpiteitä tulee välttää. Tutkimusojien kaivua alueella ei suositella ja mahdollisten syväkairausten yhteydessä ns. kairaussoija tulee kerätä talteen ja poistaa asianmukaisesti. Lisäksi puustovaurioiden määrä tulee minimoida.

Uhanalaiset ja rauhoitetut lajit sekä arvokkaat luontotyypit, arvokkaat luontokohteet, pienvesistöt ja niiden välittömät ympäristöt

Alueella esiintyy useita luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja kasvia, mm. lapinleinikkiä, lettorikkoa, neidonkenkää ja kaitakämmekkää. Luonnonsuojelulain 74 § mukaisesti rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Tämä on huomioitava toimintaa suunniteltaessa alueella. Lajien sijainnit alueelta voi tarkistaa Suomen lajitietokeskuksen sivustolta (<https://laji.fi/>). Hakemuksen perusteella hakija on tietoinen lajien esiintymisestä.

Metsähallitus kiinnittää lupaviranomaisen huomion siihen, ettei hakemusalueen lajistoa ole kattavasti inventoitu.

(Salassa pidettävä osio alkaa (JulkL (621/1999) 24 §))

(Salassa pidettävä

osio päättyy)

Alueella on useita metsälain 10 §:n mukaisia kohteita. Hakijan tulee tunnistaa kohteet ja huomioitava ne tutkimustoiminnassa.

Hakemusalueella voi olla kartoittamattomia arvokkaita luontokohteita, kuten mm. puron-, noronvarsimetsiä ja lähteitä. Edellä mainitut kohteet ovat lajistollisesti ja metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita elinympäristöjä, joilla voi olla harvinaista ja uhanalaista kasvilajistoa. Toimintaa ko. alueilla tulee välttää, jotta ne säilyisivät mahdollisimman luonnonmukaisessa tilassa. Esimerkiksi alueilla ei tule tehdä tutkimuskaivantoja ja muutkin tutkimustoiminnot tulee tehdä siten, että elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään (kts. metsälain 10 §:n säädökset). Tutkimustoimintaa pienvesistöjen läheisyydessä tulee välttää myös vesiensuojelullisista syistä. Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa alueen ELY-keskus. Tarkemmat tiedot mainituista alueen vesiluontotyypeistä, suojelualueista, rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja lajeista sekä haetun toiminnan vaikutuksista niihin antaa alueen ELY-keskus.

Kulttuuriperintö

Hakemusalueelle sijoittuu ainakin seuraavat kulttuuriperintökohteet:

Kautoselän vasotuskodan jäännös (muinaismuistorekisteri, kohde 1000038861)

Saittajoki 1 (muinaismuistorekisteri, kohde 1000038834)

Saittajoki 2 (muinaismuistorekisteri, kohde 1000038835)

Saittajoki 3 ((muinaismuistorekisteri, kohde 1000038836)

Tarkemmat tiedot kohteista löytyvät kohdenumerolla sivustolta <https://www.kyppi.fi/>

Alueelta ei ole tarkoin kartoitettu muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet tulee ottaa huomioon maankäytössä. Metsähallituksen tiedossa ei ole em. kohteita hankkeen alueella, mutta Metsähallitus ei tule tekemään alueella maastokartoituksia ko. hankkeen johdosta. Metsähallitus ei sitoudu tällä lausunnollaan vastuuseen alueen mahdollisista vielä löytymättömistä kohteista.

Pohjavesialueet

Hakemusalue sijoittuu osittain pohjavesialueelle. Pohjavesialueet on huomioitava tutkimustoiminnassa. Lisätietoa näistä antaa alueen ely-keskus.

Virkistysrakenteet

Kaivoslain 11 § 1 kohdan mukaan malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Hakemusalueelle sijoittuu virallinen moottorikelkkareitti.

Edellä mainittu reitti tulee ottaa huomioon malminetsinnässä. Reitit voi ylittää, mutta tällöin on huolehdittava, että mahdolliset ylityksestä tulleet vauriot korjataan. Reitin päällä ei saa suorittaa kairauksia tai muuta maaperään voimakkaasti kajoavaa toimintaa. Tarvittaessa reitille on asetettava varoitusmerkkejä mm. ylityskohtiin ja toimittaessa uran välittömässä läheisyydessä. Moottorikelkkareittiä pitkin ei tule ajaa muulla kuin moottorikelkalla.

Vahinkojen ehkäiseminen

Tutkimustoiminta tulee suunnitella siten, että maastolle, puustolle ja taimikoille aiheutuvat vahingot olisivat mahdollisimman vähäisiä. Alueella liikkumisessa tulee tieverkoston lisäksi käyttää mahdollisimman paljon maastossa olevia ajouria. Metsähallituksen tieverkostoa ja maastouria käytettäessä tulee huomioida tiestön ja maastourien kunto tilanne sekä siltojen kantavuudet. Tienpohjat maastossa ovat suurelta osin heikkokuntoisia talvikäyttöön tarkoitettuja tienpohjia. Tiestön ja maastourien kuntoon ja käytettävyyteen vaikuttaa mm. kevään ja kovien sateiden aiheuttama kelirikko.

Lisäksi Metsähallitus edellyttää, että toiminnassa tapahtuvista poikkeustilanteista, esimerkiksi polttoainevuodoista tai muista onnettomuuksista, jotka voivat vaikuttaa alueen luonnonoloihin, tulee ilmoittaa välittömästi Metsähallitukselle.

Toiminnanharjoittajan tulee kaikilta osin vastata aiheuttamistaan vahingoista. Metsähallituksen yhteyshenkilö vahinkoasioissa on Metsähallitus Metsätalous Oy:n Keski-Lapin metsätiimin aluepäällikkö Samuli Ollila, samuli.ollila@metsa.fi, puh. 0400 960433.

Turvallisuuden parantaminen

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus

edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Esimerkiksi metsäkoneiden renkaat rikkoontuvat osuessaan maaputkien päihin. Tutkimuskaivantojen turvallisuuteen ihmisille ja eläimistölle on kiinnitettävä erityistä huomiota luiskauksin, merkinnällä heijastin- ja liputuskepein ja varoituksin. Lippusiimojen ja ns. pyykkinarujen käyttö on kielletty, koska erityisesti porot ja hirvet voivat tarttua niihin sarvistaan. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja. Metsähallitus katsoo, että malminetsintäluvan saaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Valtion maiden osalta alue kuuluu Sattasniemen paliskunnan alueeseen.

Poronhoitolain (848/1990) mukaan erityisellä poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Myös laki Metsähallituksesta (234/2016) edellyttää, että sen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovittava yhteen siten, että poronhoitolaissa säädetyt velvoitteet täytetään.

Metsähallituksen oman toiminnan vaatimukset

Metsähallitus korostaa, että tässä lausunnossa esitetyt ympäristönäkökohdat ovat sellaisia, jotka Metsähallitus ottaa itsekkin huomioon omassa toiminnassaan. Metsähallitus on sitoutunut näihin periaatteisiin lakisääteisen velvoitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristö- ja laatujärjestelmässään. Näin ollen Metsähallitus ei edellytä malminetsintäluvan hakijalta enempää kuin mitä Metsähallitus vaatii omalta toiminnaltaan.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Hankkeesta vastaava on esittänyt malminetsintäluvan täytäntöönpanoa koskevalle pyynnölle perustellun syyn, joka liittyy toimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuuteen. Kaivoslain esitöiden (HE 273/2009 vp) mukaan täytäntöönpanoa koskevassa päätöksessä tulee yksilöidä sallitut toimenpiteet. Mikäli kaivosviranomaisen päätyy antamaan malmietsintäluvan jatkoaikaa koskevan päätöksen yhteydessä myös määräyksen täytäntöönpanosta, tulee lupamääräyksen varmistaa, että toiminta vastaa esitettyä. Metsähallituksella ei ole huomauttamista täytäntöönpanoon muutoksenhausta huolimatta.

Pasi Molkoselkä
kaivosalan asiantuntija
Metsähallitus, Kiinteistökehitys

22.5.2024

Viite: Lausuntopyyntö 7.5.2024

Asia: SODANKYLÄ – ML2011:0033 Heinälamminvuoma

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) §37 nojalla Lapin maakuntamuseolta lausuntoa Sodankylän kunnan alueeseen kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta ML2011:0033. Lupahakemuksen kopio liitteineen on toimitettu lausuntopyynnön yhteydessä Lapin maakuntamuseolle, ja siitä käyvät ilmi aiottu malminetsintäalue sekä suunnitellut toimenpiteet. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Sodankylän kunnan alueesta (pl. saamelaiden kotiseutualue) vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona museolain §7 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänsä puitteissa.

Aiottu malminetsintäalue sijaitsee Sodankylän kunnassa noin 26 km Sodankylän keskustaajamasta luoteeseen käsittäen 8389,07 ha:n alan. Alueelta tunnetaan 4 arkeologista kohdetta (ks. karttaliite 1). Alueeseen ei tiettävästi ole kohdistunut arkeologisia selvityksiä viimeisen 10 vuoden aikana.

Alueelta tunnetaan seuraavat arkeologiset kulttuuriperintökohteet:

1000038834 (Saittajoki 1), P 7497866 I 452682 on Saittajoen yläjuoksulla sijaitseva uittotammin jäännös, joka on mahdollisesti ollut käytössä jo 1920-luvulla. Tammi on luode-kaakko suuntainen ja sen pituus joen pohjoispuolella on noin 60 m. Tammesta on jäljellä patovalli, joen pohjoisrannalla oleva kivikasa sekä pystypaaluja patovallin lounaisreunalla.

1000038835 (Saittajoki 2), P 7497693 I 453695 on mahdollisesti vuoden 1957 uittoon liittyvän uittotammen jäännös. Se kulkee suunnassa lounas-koillinen ja

on lähes 200 m pituinen. Padon päät joen vieressä ovat kivistä, muuten pato-valli on maarakenteinen. Vallin reunoissa on lisäksi hirsii ja alavirran puolella on muutaman metrin välein maatuneita paaluja.

1000038836 (Saittajoki 3), P 7497833 I 453756 on mahdollisesti vuoden 1957 uittoon liittyvän tammikämpän jäännös. Paikalla on kaksi vierekkäistä itä-länsisuuntaista kämpänpohjaa. Pohjoisemmasta kämpästä on nähtävissä lähinnä suuri piisikiveys ja paikoin hirsii seinälinjalla. Kämpän koko on 9 x 6,5 m piisin ollessa kooltaan 3 x 3 m ja noin puoli metriä korkea. Eteläpuolinen kämpä on paremmin säilynyt. Sen seinien paikat erottuvat ja niissä on jäljellä yksittäinen hirsikerta. Kämpän koko on noin 10 x 7 m ja sen luoteisnurkassa on suuri 3 x 3 m kokoinen piisikiveys.

1000038861 (Kautoselkä), P 7500041 I 459309 on vasotuskodan jäännös. Kohde on puurakenteinen lähes ehjä laavu, joka on tehty kahden pitkän kannon väliin. Rakenne on 2 m leveä ja 1,6 m syvä.

Yllä listatut eivät ole muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta johtuen niiden kulttuurihistoriallisesta arvosta, ne tulisi Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan huomioida malminetsintätöissä siten, että niiden rakenteita ei vahingoiteta.

Malminetsinnässä käytetyt menetelmät kuten näytteenotot ja kairaukset muodostavat alueella mahdollisesti sijaitseville tuntemattomille arkeologisille kohteille verrattain pienen riskin. Hakemuksessa mainitaan kuitenkin myös koeurien käyttö. Kaivinkoneella tehtävä koeuritus ja/tai -montutus on kajoavuudeltaan luokkaa, joka muodostaa arkeologiselle kulttuuriperinnölle merkittävän riskin. Näin ollen, mikäli lausunnon karttaliitteisiin 1–2 merkityillä alueilla aiotaan suorittaa kaivinkoneella tehtävää uritusta ja/tai montutusta, tulee suunnitelmista niiden tarkennuttua pyytää uusi lausunto Lapin maakuntamuseolta. Tuolloin määritetään arkeologisten selvitysten tarve ja laajuus.

Lapin maakuntamuseo lisäksi muistuttaa, että muinaismuistolain (295/1963) §1 mukaisesti, on muinaisjäännökseen kajoaminen ilman muinaismuistolain

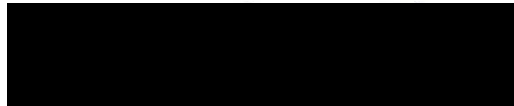

nojalla myönnettyä lupaa kielletty. Tätä kieltä ei kumoa minkään muun lain nojalla myönnetty lupa, kuten malminetsintälupa. Näin ollen muinaismuistolain §14 mukaisesti, jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ kohteen luona keskeytettävä välittömästi ja löydöstä on viipymättä tehtävä ilmoitus joko Museovirastolle tai alueellisen vastuumuseon (Lapin maakuntamuseo) arkeologille. Niin ikään muinaismuistolain §16 mukaisesti, jos alueelta löydetään muinaisesineeksi epäilty esine, tai sellaisen katkelma, on kaivuu paikalla lopetettava välittömästi ja otettava viipymättä yhteys joko Museovirastoon tai alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

Siinä tapauksessa, että malminetsintälupa myönnetään, tulee ennen maastotöiden aloittamista esitettävä tutkimussuunnitelma toimittaa tiedoksi Lapin maakuntamuseolle.

Lausunnon karttaliitteissä esitetyt aluerajaukset ovat pyynnöstä saatavilla Lapin maakuntamuseon arkeologilta paikkatietoaineistona.

Rovaniemellä 22. toukokuuta 2024

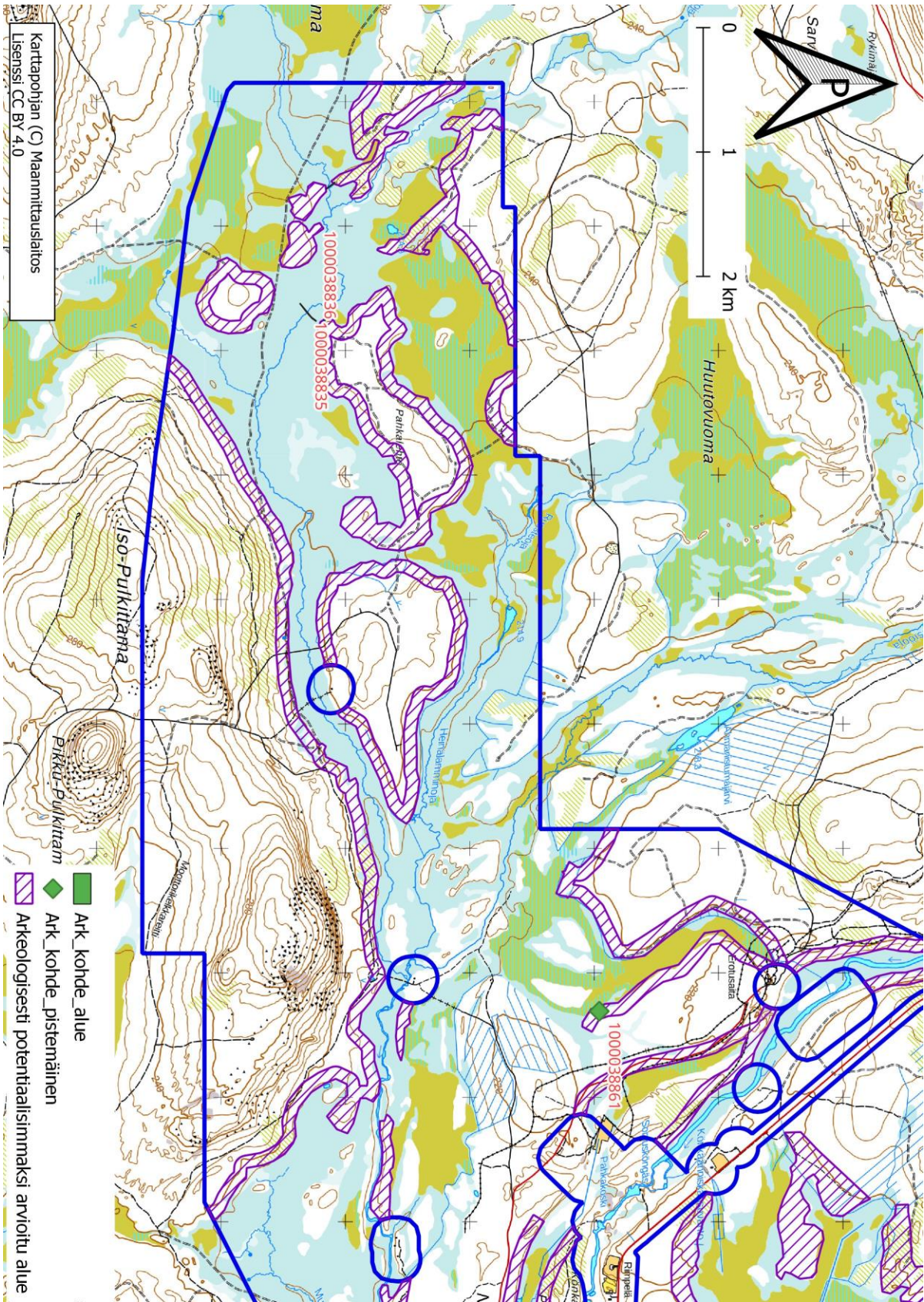

Jari-Matti Kuusela
Arkeologi, FT, dos.

Jakelu: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Rupert Resources Finland Oy
Lapin ELY-keskus
Museovirasto

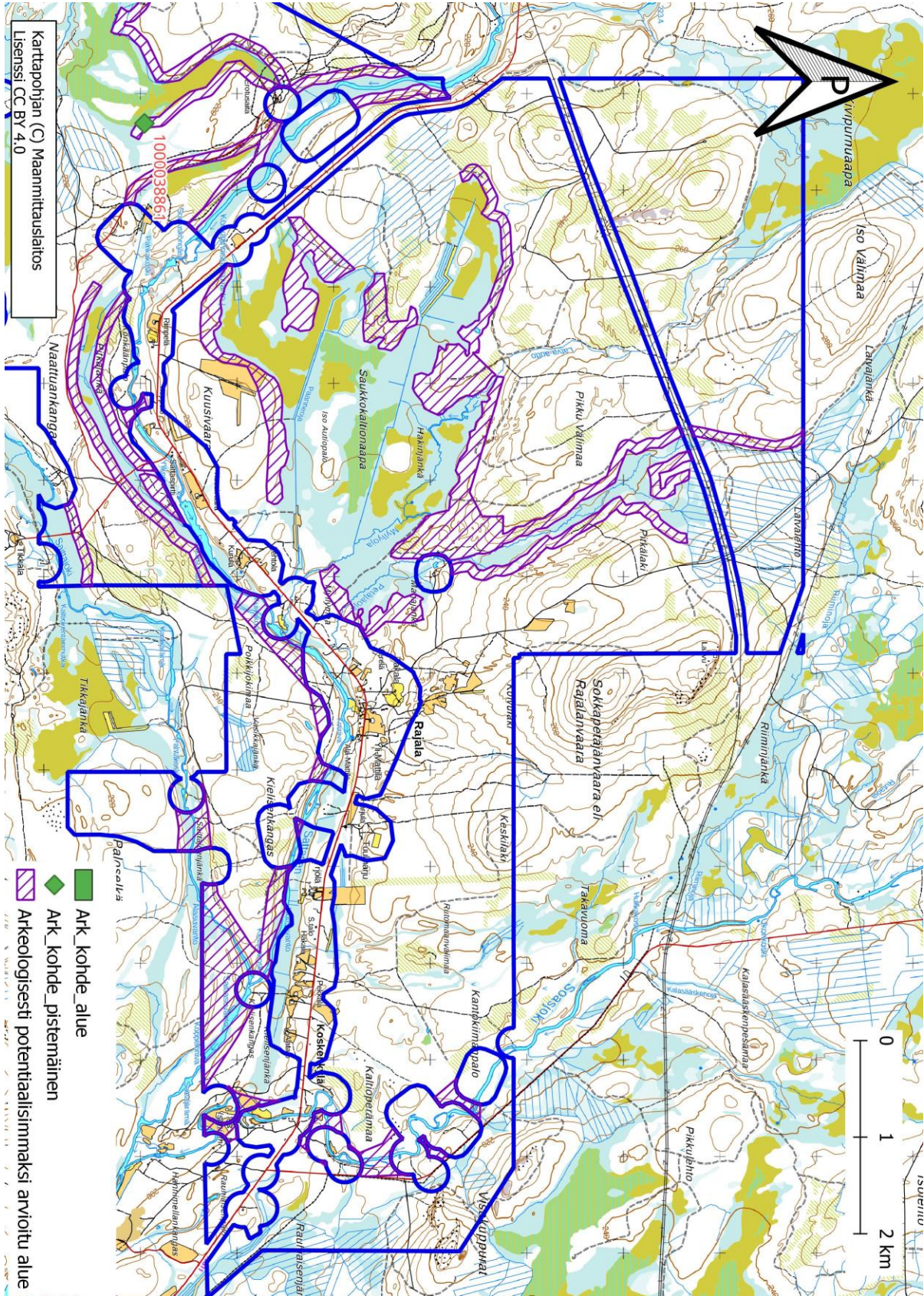

Karttaliite 1

Karttaliite 2

Sattasniemen paliskunta
Poroisäntä Matti Riipi
Rajalantie 830
99655 Sattasvaara
p. 040 7066832

LAUSUNTO

18.6.2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

LAUSUNTO MALMINETSINTÄ

lupatunnus ML2011:0033

Sattasniemen paliskunta sijoittuu poronhoitolain (PHL 848/1990) määrittelemälle erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulle alueelle Sodankylän pohjoispuolelle. Alueella olevaa maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2§). Suunniteltaessa poronhoitoon olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä suunniteltaessa, viranomaisia koskee neuvotteluvollisuus (PHL 53§). Paliskunnan poronhoitajilla on alueella ylimuistoinen nautintaoikeus, poronhoito-oikeus (PHL 3§).

Paliskunta suorittaa ettotöitä ja porojen kokoamista sekä paimentamista syyskuun alusta kesäkuun loppuun alueella. Edellä mainittuun aikaan ei tule harjoittaa toimintaa joka häiritsee poronhoitotöitä.

Alueella sijaitsevat laidunaita, laidunreitit ja porojen kuljetus reitit tulee säilyttää muuttumattomina.

Alueella paimennetaan ja hoidetaan poroja.

Alueella sijaitsee yksi pääerotuspaikoista: Kautoselän erotusaita. Malminetsintä toimenpiteiden suorittamisen ajankohtaan, sekä tapaan tulee kiinnittää erityistä huomiota ettei porojen laidunkierto häiriinny. Erityisesti drone laitteilla operoitaessa.

Ennen kenttätöiden aloittamista on ilmoitettava paliskunnalle.

Mikäli joudutaan menemään poroaidoista läpi, tulee käyttää valmiita veräjiä.

Mahdollisista vahingoista poronhoidolle tulee suorittaa korvaus paliskunnalle.

Matti Riipi
Poroisäntä
Sattasniemen paliskunta